

Aktivizace žáka technikami formativního hodnocení – semaforem a tabulkami

Kateřina Novotná, Pavla Houštická

KA05 – Realizace akčního výzkumu na školách a výzkumů studentů a absolventů PedF UK

Seminář pro odbornou veřejnost 13. - 14. února 2020

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

1

**Proč a s čím jsme do akčního
výzkumu šli**

1.1. Výzkumná otázka

Jak ovlivní systematické využívání určitých technik formativního hodnocení, tj. semaforu a stíratelných destiček, zapojení žáků 3. třídy ZŠ do učebního procesu?

CÍL: zvýšení aktivity všech (žáků) v jeden okamžik v rámci frontální výuky.

2

**Jak jsme akční výzkum
skutečně realizovali a jak to
dopadlo**

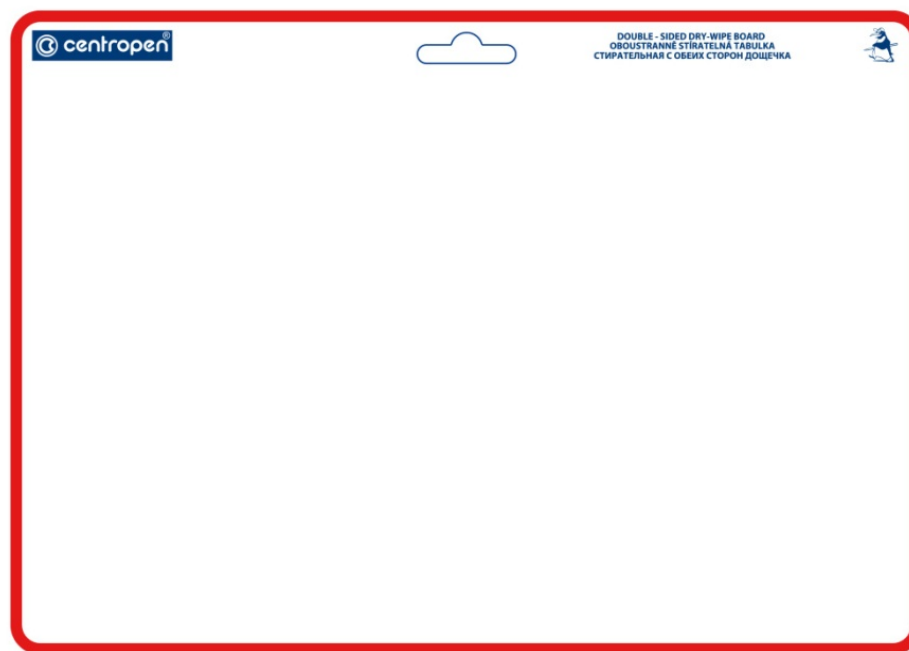
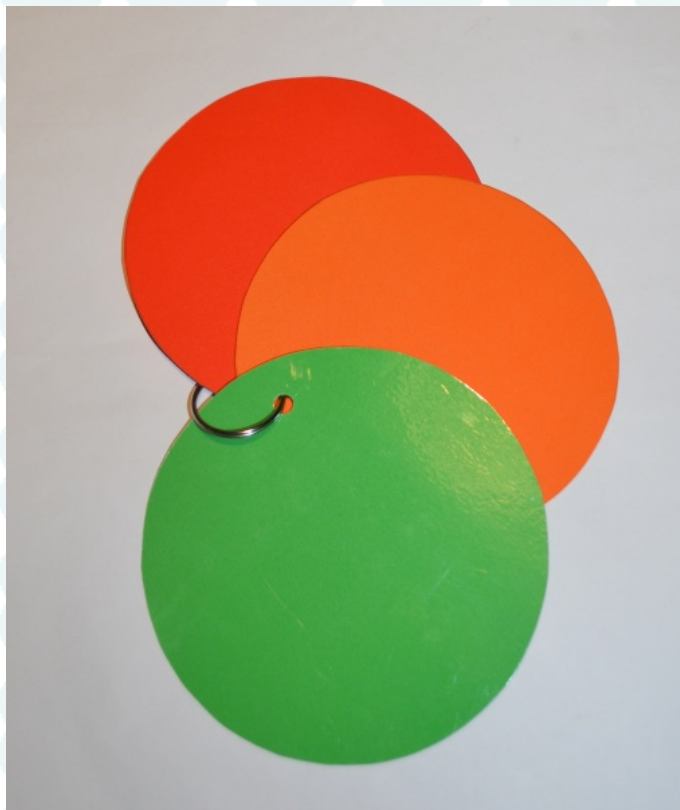
2.1. Dokumentování výchozího stavu

Výchozí stav jsme zdokumentovaly videonahrávkou tří vyučovacích hodin v říjnu.

Ve třídě byl ruch, žáci se nevěnovali pozornost výuce, vykřikovali apod.

» Změna zaměření akčního výzkumu: původní cíl byl nahradit část verbálního projevu Pavly vizuálními pomůckami, ale potřebovaly jsme univerzálnější techniky pro aktivizaci žáků.

2.2. Popis akce

Semafor a stíratelné tabulky

Semafor

Sebehodnocení

	nerozumím, „nevím která bije“	žádám pomoc od učitele
	potřebuji to víc vysvětlit	chtěl bych pomoc od spolužáka
	rozumím, je mi to jasné	vím a mohu pomoci spolužákovi

Semafor

Využíván cca 3x týdne

Pro sebehodnocení

Východisko pro vrstevnické učení

Mnohdy nahrazován signalizací prsty

Ukazován vždy na podnět učitele

Problematické aspekty:

Technické - manipulace s kolečky

Obavy žáků ukázat červenou

Semafor

Aktivizace žáků semaforem a destičkami

2. Realizace výzkumu a jeho výsledky

Semafor » signalizace prsty

Aktivizace žáků semaforem a destičkami

2. Realizace výzkumu a jeho výsledky

Stíratelné tabulky

Používány každý den:

pro procvičování učiva (prvouka, matematika)

pro vrstevnické hodnocení (hra v matematice)

Problematické aspekty:

těžké přehlédnout všechny odpovědi

kreslení na tabulky- mohou odvádět pozornost od výuky

manipulace s tabulkami – rozdílné psychomotorické tempo žáků

Stíratelné tabulky

Hra Mysli si číslo

Matematika – procvičování vlastností čísel

Hádání čísla pomocí otázek ano/ne

**Role žáků: hádající, zapisovatelé, porota, dotazovaní,
kontrolor duplicitních informací**

Hra Mysli si číslo

Videotrénink interakcí (VTI)

Krátkodobá intervenční metoda práce s videozáznamem pro podporu komunikace.

Zaměřuje se na úspěšné komunikační momenty v dané situaci.

Průběh: tři cykly, pořízení videozáznamu ve třídě, analýza a rozbor videosekvencí, doporučení

Slepé uličky a dluhy

Špachtle - vyvolávání žáků pomocí dřívek

Pokládání otázek vyššího řádu

Mysli – prober s partnerem - odpověď

Dokladování akce

Výzkumný deník

Rozhovory s žáky (únor, duben, květen)

Videonahrávky (říjen, únor, červen)

Pozorování

Výstup videotréninku

Dotazník Jak to vidím

Výsledky akčního výzkumu

SEMAFOR

Žádost o pomoc

možnost projevit svůj názor (pocit)

Učitel není jediným kdo hodnotí

TABULKY

**možnost ukázat, že znají odpověď, více žáků najednou
přispívají ke klidu ve třídě**

Výsledky akčního výzkumu

Zábavná forma učení

Žáci vnímali semafor i tabulky jako prostředek pro porovnávání se navzájem

Formu tří spojených koleček nelze doporučit

3

**Co jsme se akčním
výzkumem naučili, co bychom nyní
dělali jinak, a jak pokračovat dále**

Poučení

- **Akademikovi AV zviditelňuje proces uvádění teorie do praxe a poskytuje větší vhled do práce učitele.**
- **Učiteli AV umožňuje růst, dopady AV mohou být daleko trvalejší a komplexnější než dopady školení**
- **Otázka: zda by práce s cíli oslabila srovnávání žáků navzájem a jejich strach z chyby, a tím zefektivnila práci s tabulkami a semaforem.**
- **Nedoporučujeme akční výzkum na nové škole**

Projekt pregraduálního vzdělávání na Pedf UK
č. projektu CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_038/0006965

Děkujeme za pozornost.

Kateřina Novotná
katerina.novotna@pedf.cuni.cz

Pavla Houštická
volbaskoly@centrum.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

